

Central European Forum
for Migration Research

Środkowoeuropejskie Forum
Badań Migracyjnych

POLSKA POLITYKA MIGRACYJNA DYLEMATY I INTERESY

Anna Kicinger

Central European Forum for Migration Research

Czym jest polityka migracyjna?

- Definicja
- Tło rozważań dla polityki migracyjnej;
- Miejsce i rola polityki migracyjnej wśród innych polityk prowadzonych przez państwo;
- Aktorzy polityki migracyjnej;
- Instrumenty polityki migracyjnej;

„policy in the Central and Eastern European countries has arisen almost entirely as a result of the requirements of EU accession and (...) the EU policy models and ideas about borders, security and insecurity have been exported to CEE countries”

Geddes 2003: 173.

Filary współpracy z Zachodem po 1989:

kwestie bezpieczeństwa;
zwalczanie nielegalnych
migracji;

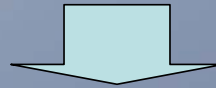
azyl/uchodźstwo;

umowy o readmisji.

POLSKIE USTAWODASTWO

Wpływy „europejskie”

Ciągła ewolucja po 1989 r.

Zmieniająca się sytuacja migracyjna

Wpływy europejskie – nowości w polskim prawie:

- Status uchodźcy (1991);
- Bezpieczny kraj trzeci, bezpieczny kraj pochodzenia; wniosek oczywiście bezzasadny i procedura przyspieszona (1997);
- Ochrona czasowa (2001);
- Łączenie rodzin (2001);
- Pobyt tolerowany (2003);
- Specjalne uregulowania dot. małoletnich bez opieki, oraz osób niepełnosprawnych, lub osób, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy (2003).

- Zezwolenie na zamieszkania na czas oznaczony (1997);
- Odpowiedzialność przewoźnika powietrznego lub morskiego (1997);
- „Fikcyjne małżeństwa” (2001);

Pozostałe sfery: ciągła ewolucja

Specjalne znaczenie: kwestie ochrony granic

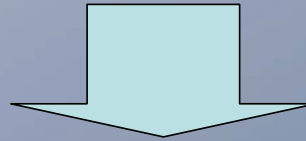
Wpływy europejskie - mechanizmy

- Współpraca z państwami UE – bilateralna i multilateralna;
- Organizacje – Rada Europy, UNHCR;
- Proces integracji, mechanizmy warunkowości w trakcie negocjacji członkowskich z UE;

UE – nie jedyny gracz

Obszary polskich interesów:

- Kwestia wiz dla obywateli Ukrainy, Białorusi i Rosji;
- Kwestia zatrudnienia cudzoziemców w Polsce
- Repatriacja;
- Polityka emigracyjna.

KWESTIA WIZ DLA OBYWATELI UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Zasada bliskich kontaktów w polskiej polityce
wschodniej po 1989 r.

Pozostawienie w mocy reżimu bezwizowego wjazdu

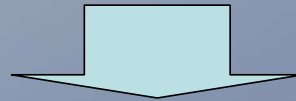
Duże znaczenie dla: przepływów, gospodarki

Wspólna polityka wizowa Unii Europejskiej

Debaty w Polsce

Liberalny mechanizm wydawania wiz

Sukces

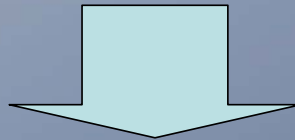
Pytania na przyszłość

Zatrudnienie cudzoziemców w Polsce

System zezwoleń na pracę od 1989 r.

Kosztowna i skomplikowana procedura

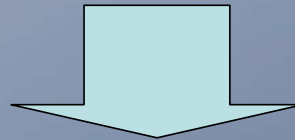
Małe liczby wydawanych zezwoleń

Większość z nich dla osób wysoko wykształconych
z krajów Zachodu

Zatrudnienie cudzoziemców w Polsce

c. a. 300 000 obywateli Ukrainy, Białorusi i Rosji
nielegalnie zatrudnionych na wtórnym rynku
pracy

Czyżby klasyczny przykład
„policy gap”?

(Cornelius, Tsuda 2004).

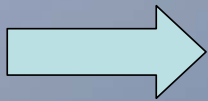
Zatrudnienie cudzoziemców w Polsce

„Polityka cichej tolerancji”

Brak efektywnego systemu regulacyjnego
jako działanie polityczne

(Zolberg 1999)

Przesłanki polityczne i ekonomiczne

Konkluzje

- Niekwestionowana waga europeizacji polskiej polityki migracyjnej;
- Równoległe tworzenie polskiej i europejskiej polityki migracyjnej;
- Interesy polskie i unijne – czasem wspólne (bezpieczeństwo), czasem odrębne (wizy);
- Polska w Unii – jaki wpływ na polską i unijną politykę migracyjną?

Central European Forum
for Migration Research

Środkowoeuropejskie Forum
Badań Migracyjnych

Dziękuję!

kicinger@cefmr.pan.pl
www.cefmr.pan.pl